

PRAŽMOVSKÉ OZVĚNY

ZPRAVODAJ OBCE PRAŽMO

Září 2009

číslo 4 / 2009

KRÁTCE

Lesy České republiky, s. p. jako správce Hluchého a Čuvného potoka, v současné době připravují projektovou dokumentaci pro územní řízení na úpravu obou vodních toků.

Smyslem navrhovaných úprav je zvýšení kapacity koryta, sanace jeho břehů i dna a v některých případech i jeho narovnání, čímž dojde ke zrychlení průtoku vody a snazšímu odchodu splavenin v případě přívalových srážek tak, aby nedošlo k vyhlížení z břehů a zatopení okolních pozemků. Zvláště v případě Hluchého potoka je situace poměrně komplikovaná, jelikož částečně protéká hustě zastavěnou oblastí se špatnými přístupy ke korytu.

Jedním z míst, kde by mělo dojít k narovnání koryta je lokalita kolem kaple. S tím souvisí i nutnost přemístění stávajícího mostku přes místní komunikaci. Vzhledem k tomu, že náklady na vybudování nového mostku, který musí být dimenzován na dostatečnou zátěž by byly neúměrně vysoké a vzhledem k tomu, že dostupnost pro motorová vozidla pro lokalitu ul. Lipová a ul. Chodníky je zajištěna přímo od hlavní komunikace, rozhodlo zastupitelstvo obce mostek pro provoz motorových vozidel již neobnovovat a v místě nového koryta vybudovat pouze dřevěnou lávku pro pěší vzhledem k zachování přímého přístupu k autobusové zastávce Obecník.

V minulých dnech bylo ukončeno výběrové řízení na dodavatele Studie úpravy křižovatky pozemních komunikací

III/4774 a III/48414 (u kostela), vč. přílehlé plochy autobusových zastávek. Tento dílčí krok, který by mohl vést k celkové rekonstrukci křižovatky je významným úspěchem naší snahy přesvědčit obec Raškovice o její nutnosti. Studie, která bude ukončena ke konci tohoto roku je financována napůl oběma obcemi a jí navržená výsledná varianta úpravy bude po předchozích konzultacích se všemi zainteresovanými orgány a subjekty předložena vlastníku křižovatky, tedy Moravskoslezskému kraji k zařazení do svého investičního kalendáře.

Jak jsme již informovali v minulých Pražmovských ozvěnách, v brzké době začnou v areálu U Sv. Floriána stavební práce spojené s výstavbou nového sociálního zařízení. Stavba by měla být dokončena v květnu příštího roku. Současně bude probíhat i rekultivace travnatého hřiště v rámci projektu financovaného z Operačního programu Rozvoje venkova, osy IV Leader. Upozorňujeme občany a zejména mládež, že v době probíhajících prací bude nutné dbát zvýšené opatrnosti a respektovat omezení vstupu do areálu. Děkujeme za pochopení.

Zastupitelstvo obce schválilo přemístění rodinného centra Skřítek z budovy mateřské školky do budovy bývalého obecního úřadu (I. patro). Mateřské centrum zahájilo svůj provoz na jaře tohoto roku a hned od počátku se těšilo značnému zájmu maminek z Pražma i okolních obcí. K přemístění došlo z toho důvodu, že ve školce nebylo možné pro takovýto zájem zajistit dostatečnou kapacitu a rozšířit provozní dobu i na

dopolední hodiny. V nových prostorách se maminky sejdou první 2. 10. 2009 (podrobněji na jiném místě těchto Ozvěň).

Zastupitelstvo obce schválilo umístění dopravní značky Zákaz vjezdu všech motorových vozidel na mostek přes Hluchý potok u řeky Morávky. Smyslem tohoto kroku by mělo být zabránění vjezdu motorových vozidel a hlavně motocyklů až úplně k řece.

Na co jste se ptali na chodníku?

Proč neudržíte hřbitov?

Tuto otázku mi v poslední době kladou zejména občané okolních obcí, které do současné doby zdarma využívají služeb naší obce v oblasti poskytování pohřebiště. Ptají se, proč není opraven plot ve spodní části, proč není opraven chodník, proč nevybudujeme urnový háj, proč není hřbitov neustále krásně vykošen apod. Má odpověď na tyto otázky je stále stejná a neměnná do doby než najdeme způsob, jak finančně zapojit do údržby a regenerace hřbitova okolní obce. Odpověď zní: Protože obec Pražmo není jen hřbitov, protože je spousta jiných naléhavějších oblastí, kam je nutné investovat nemalé peníze, kterých se zvláště v poslední době nedostává. I přesto si stojím za svým, že hřbitov je udržován v rámci možnosti velmi intenzivně a pravidelně. Závěrem jen uvádím, že v současné době jsou zahájeny dialogy s obcemi Krásná, Morávka a Raškovice o možnostech jejich podílů financování hřbitova. Bude záležet i na postojích těchto obcí, zda se hřbitov sloužící pro jejich občany bude více zvelebovat.

A v souvislosti se hřbitovem a nacházejícím svátkem Památky zesnulých ještě jedno upozornění pro jeho návštěvníky. V poslední době se vyskytly případy vykradených aut zaparkovaných u hřbi-

tova, takže nenechávejte v autech žádné věci, které by mohly být předmětem zájmu různých nenechavců.

Práce prováděné novým malotraktorem Yukon

Některí z Vás namítáte, že práce prováděné novým traktorem Yukon, především údržba zeleně před bytovkami není dokonalá, že technika trávu neseče, ale likviduje, že zůstávají vydřené plotny hlíny apod. Rád bych k tomuto uvedl několik podrobností. Traktor je v současné době vybaven mulčovačem, příkopovým strojem, víceúčelovým regenerátorem trávníku (sečení, provzdušnění, sběr mulče, listí a odpadků) a hydraulickou vlečkou. Každý stroj má při údržbě zeleně a veřejného prostranství svůj význam, nicméně vzhledem k tomu, že je tato technika pro naše veřejné plochy novinkou, stále jsme ve fázi testování a zkoušení, proto se stává a dále může stát, že údržba v některých částech není dokonalá. Dále je nutné podotknout, že úroveň veřejné zeleně, zejména kolem bytoven je velmi nízká. Čím dál tím častěji se při údržbě nacházejí nové a nové překážky (betony, velké kameny, ocelové tyče, pletiva, či dráty) a to nemluví o nerovnosti terénu. Rádi bychom dospěli do stavu, kdy budou všechny zelené plochy regenerovány a jejich údržba tak bude na mnohem vyšší úrovni. To však závisí i na dalších projektech, které se plánují (dětské a víceúčelové hřiště, chodníky a cyklotrasy, parkoviště), neboť nelze regenerovat travnatou plochu a následně na ní pustit těžkou stavební techniku. Vše má svůj harmonogram a není radno nic uspěchat. Pokud by někdo chtěl zabrousit do podrobností a zajímaly ho nejrůznější detaily a souvislosti, přijďte na obecní úřad, rádi osvětlíme, co budeme moci.

Proč necháváte růst na některých místech křídlatku?

Na tuto odpověď Vám částečně odpoví i následný článek pojednávající problematiku likvidace křídlatky v povodí řeky Morávky poněkud obsírněji. Křídlatka se

množí velmi rychle a objevuje se na nových a nových místech v obci. Její likvidace je obtížná a zdlouhavá. Není dobré jí likvidovat jen kosením, které je nebezpečné tím, že jí dále roznáší na další plochy, ale také chemicky, mnohdy několikrát ročně a v určité fázi jejího růstu. Z tohoto důvodu zůstává vzrostlá křídlatka v místech jinak běžně udržovaných i delší dobu. Konečnou likvidaci provádíme výhradně pálením, nikoliv kompostováním, či mulčováním. V letošním roce nám dělá největší starost lokalita pod bývalým hřbitovem za Roveňským potokem. Tam se křídlatka rozrostla v hojně míře a museli jsme jí opakovaně chemicky likvidovat. Až nyní jsme si mohli dovolit celou lokalitu posekat a po zaschnutí spálit. V této souvislosti Vás žádáme o nahlášení případných dalších lokalit, na kterých se křídlatka vyskytuje. Děkujeme za spolupráci.

Marek Kaniok, DiS., starosta obce

ho místa odpadů, čímž by se zvýšila efektivita odpadového hospodářství obce a zároveň zkvalitnily služby pro občany v této oblasti.

Dále bychom občany rádi upozornili na skutečnost, že se na některých místech obce vyskytují černé skládky odpadu, kdy v neúplném výčtu se jedná zejména o starý nábytek, stavební odpad, či organický odpad ze zahrad. Nejcitlivějšími lokalitami jsou bývalá skládka šterkovin u řeky a lokalita na konci Rovně. Přestože již máme podezření na konkrétní hřištníky, rádi bychom přivítali Vaši spolupráci ve snaze potrestat ty, kteří bezostyšně dělají z obce smetiště. V případě jakýchkoliv poznatků vztahujících se k osobám zakládajících černé skládky informujte obecní úřad na tel. č. **558 692 240**, při oznámení aktuálního případu neprodleně volejte na tel. č. **720 512 876** (starosta obce), případně přímo linku Policie ČR, obvodní oddělení Krásná **558 692 333** nebo **728 142 203**. Odhaleným hřištníkům hrozí pokuta v řádech desítek tisíc korun.

Problematika odpadů

Na základě žádosti Zemědělského družstva Raškovice bychom chtěli upozornit občany obce, že kontejnery umístěné v okolí kravína v Rovni jsou soukromým majetkem družstva a není možné zde ukládat jakýkoliv odpad. Pro uložení velkoobjemového odpadu slouží kontejner umístěný za budovou bývalého obecního úřadu, který je zpřístupněn vždy na základě žádosti občana o umístění odpadu.

Dále na základě žádosti obce Morávka opakovaně upozorňujeme občany, že nově vybudované sběrné místo v obci Morávka slouží výhradně pro potřeby občanů obce Morávka. Z legislativních důvodů není možné jakýkoliv odpad převážet mimo katastr obce bez potřebných povolení. V této souvislosti věříme, že se v blízké budoucnosti podaří najít vhodná lokalita pro vybudování sběrné-

**Sběr nebezpečného odpadu
v obci proběhne
v sobotu 31. 10. 2009
v době od 10.05 do 10.35 hod.
na parkovišti
před bývalým
obecním úřadem.**

**Upozorňujeme občany, že odpad se
zde může shromažďovat
až bezprostředně před svozem.**

**Nebezpečným odpadem se rozumí
upotřebené motorové oleje, barvy,
lepidla, rozpouštědla, prošlé léky,
chemikálie, baterie, zářivky,
elektrospotřebiče.**

Vyhlášení výsledků soutěže „Pražmo, místo, které pro mne mnoho znamená“

V Pražmovských ozvěnách č. 2/2009 vyhlásila obec 2. ročník soutěže „Pražmo, místo, které pro mne mnoho znamená“. Soutěž byla vyhlášena ve dvou kategoriích, a to v kategorii výtvarné a literární.

Oproti loňskému roku, kdy se zúčastnily pouze děti z mateřské školky, byla letos účast o trošku lepší. Vyhlášení výsledků proběhlo 6. června 2009 v rámci oslav Dne dětí v areálu u Sv. Floriána. Ceny převzaly děti z rukou p. starosty M. Kanioka a p. místostarostky M. Honešové.

Ve výtvarné části se zúčastnily převážně děti z mateřské školky a mladí hasiči. Proto oba kolektivy převzaly jednak hodnotnější společnou cenu a následně bylo malou drobností odměněno každé dítě.

Do literární části byl přihlášen pouze jeden, zato velmi hodnotný, příspěvek. Autorkou dvou slohových prací je Štěpánka Motyčková, která se narodila roku 1911 a žila na Pražmě č. p. 25. Svou práci o Řehákově pile na Pražmě napsala v roce 1927 a práci o obci Pražmo s názvem Moje rodiště v roce 1929.

Příspěvky pražmovské rodačky Š. Motyčkové splňují tedy všechny podmínky soutěže a jejich přepis tady proto uvádíme:

Na pile

*Od rána do rána mimo neděle a svátky
je na pile pod kostelem živo. Ve dne i v noci
za světla elektrického pracují zde stroje
vodní silou v pohyb uvedené a ku rozřezání
dlouhého dřeva sestrojené za dozorem
a pomocí lidské. Voda a pila jsou zde
hlavní činitelé. Člověk zde řídí a spravuje.
Co by se zde člověk sám napracoval,
kdyby neuměl využítkovat vodní síly. Majitel
pily stará se o dříví, zakupuje lesy,
lesní dělníci mu napomáhají, stromy ka-*

*cejí, na kusy rozřezávají, z kůry slupují, se
svahů horských do údolí spouštějí v zimní
době na saních, v letní na vozech ku
pile svázejí. Poblíž pily vidíme nahromaděné
dříví, pozvolna ho ubývá.*

*Na malém kolejovém vozíku dopravují
dvě neb tři osoby dělnické kládu za kládou
na pilu, povalují je na ozubený posunovač,
přiměří a připevní na pravé místo. Pohnutím
dlouhé dřevěné páky otevře se vodní otvor,
kolo se zatočí a zprostředkuje pohyb
všeho zařízení ku řezání potřebného.
Vypilují zuby zlato. Před chvílí vzela se
kláda na pilu a již se vrací v nepoznaném
tvaru rozřezána na hrubší neb tenčí
prkna. Na prostranství poblíž pily kupí se
hromady nařezaných prken. Dělníci třídí je
podle délky, šířky a tloušťky. Obchodníci se
dostavují, s majitelem pily rozmlouvají,
jistě objednávají, počítají, vyplácejí. Prázdné
povozy se dostavují pro zakoupené zboží,
nakládají a odvázejí. Vydělávají zde
dělníci, povozníci, vydělává i majitel sám.
Pokud neztuhne voda zimou v led, slunce
nevysuší pramen, dotud vede náš pan
Řehák čilý obchod se dřevem.*

*Zemská odborná škola v Českém Těšíně
pro ženskou povolání
Školní rok 1928/29
Sešit na jazyk český č. 11 B.*

*Jméno Štěpánka Motyčková (ročník
narození 1911)
Třída 1.*

*Úloha školní
V Českém Těšíně 12. dubna 1929*

MOJE RODIŠTĚ

*Otcovský dům, ach to je ráj,
tím obdařil Bůh Tebe
a projdi světa širý kraj,
nenajdeš jiné nebe.*

*Mé rodiště je obec Pražmo. Jest to malá
vesnička s 500 obyvateli, obklopená
horami, Trávným, Kršlemi, Vysutým, na
západ otevřena ku Frýdku a Frýdlantu.*

*S přicházejícím jarem je naše víska vábí-
vá. Každá chaloupka honosí se zelení
stromů. Řeky Mohelnice a Morávka ha-
dovitě vinou se kol naší vísky. V létě zaví-
tá mnoho turistů do naší obce, za par-
ných dnů pobíhá denně houf lidí po bře-
zích řek a hledají v čisté křišťálové vodě
osvěžení. Asi uprostřed vesnice na svahu
stojí domek ze všech nejdražší — můj do-
mov. Stojí uprostřed zahrady, která souse-
dí se hřbitovem. Vedle jest kostel a napro-
ti ku jižní straně stojí dvojtřídní obecná
škola, jejímž správcem je můj otec. Vysta-
věna je v roce 1894. Původně byla zde jed-
notřídní škola, která dnes slouží jedině za
byty učitelské. Zde je moje bydliště.*

*Od školy je pěkný rozhled do okolí na
výšinu hory Kršíl a Vysutého, uzavírající
severní část mého rodiště. Vyvýšeniny po-
kryty jsou jehličnatými a bukovými lesy
a poskytují svou svěží zelení v době rozví-
nu, jakož i na podzim svou měnivou bar-
vu do žluta a do červena, jeden malebný
obraz jemuž se turisté a jiní cizinci ne-
mohou dost vynadívat.*

*Veselo a hlučno je u nás v neděli a ve
svátek. Ze sousedních obcí Morávky,
Krásné a Raškovic hrnou se lidé na služby
boží, na trhovišti pod kostelem se poza-
stavují známí a příbuzní, vyměňují si své
myšlenky a obstarávají u blízkých ob-
chodníků nákup potřebných věcí. Pod
kostelem je křižovatka okresní silnice.
Zde je poštovní úřad Pražma. Budova,
v níž pošta je umístěna, je již na raškovic-
ké půdě. Poněkud dále u silnice je budo-
va lesní správy pro Dolní Morávku. Půda
na Pražmě ku jihu pozvolně se zvedá, kde
tvoří Horní Pražmo. Zde mají občané
společnou pastvinu, zvanou Zláň. S ní
sousedí zalesněná část obce, jíž se říká
Obora.*

*Lidé na Pražmě jsou chudobní chalup-
níci, obdělávají pilně své pozemky. Mladí
lidé docházejí do raškovicových továren
a někteří jsou lesními dělníky. Okresním
městem je Frydek. Máme zavedenou au-
todopravu.*

Tyto dva příspěvky přinášejí jednak
trošku dřívější pohled na naší obec a jed-
nak ukazují i starší slohový styl, který je
dost odlišný od toho dnešního. Obě tyto
práce samozřejmě stojí za nějaké zvlášt-
ní ocenění, které však není komu předat,
a tak je třeba vyslovit aspoň velké podě-
kování p. Ing. Jaroslavu Gabzdilovi, který
tyto příspěvky do soutěže zaslal.

*Mgr. Michaela Honešová,
místostarostka obce*

Člověk a ptactvo II.

Výzva uveřejněna v Pražmovských
ozvěnách č. 1/2009 se setkala s vysokým
zájmem našich občanů. Všech deset sad
přípravených k výrobě ptačích budek
bylo rozebráno během krátké doby. Brzy
se to projevilo na celkovém vzhledu naší
obce. V tomto roce takto přibýlo celkem
17 nových budek, takže po pražmov-
ských zahradách je nyní rozmístěno cel-
kem 39 budek.

To už je výrazná pomoc ptactvu — du-
tinovým hnízdičům, jakými jsou ponej-
více sýkorky, ale i brhlík, lejsek nebo re-
hek. Právě toho jsme chtěli dosáhnout.

Podotýkáme jen, že některé starší bud-
ky z minulých let je zapotřebí opravit ne-
bo převést, případně vyměnit za nové.

Na území naší obce visí ptačí budky
také v lese v Oboře (38), na zahradě ma-
teřské školy (3) a na Vilčunkách (6), ale ty
pocházejí z jiné akce a jsou ve vlastnictví
autora tohoto příspěvku.

Ing. Bohdan Kubenka

Člověk a zvěř

V současné době je snadné uvidět les-
ní zvěř třeba na obrazovce televizoru.
Zvěři je dokonce věnován jeden seriál
(Tisíc let české myslivosti). Ale přece jen
je nejhezčí vidět naši lovnou zvěř „naži-

vo“ v přírodě, ať už v lese nebo na poli.

Jenže to není každému dáno, protože to vyžaduje jistou znalost jejího života a vhodné podmínky k pozorování. To je umožněno myslivcům a lesnímu personálu. Řadoví občané narazí na zvěř spíše výjimečně. Pokud by ji však chtěli něčím pomoci, mohou se spolu s myslivci podílet na její ochraně tím, že se budou v lese chovat tiše a opatrně nebo ji pomohou v zimním období, kdy může srnčí i vysoká zvěř trpět nedostatkem přirozené potravy, přikrmovat. K tomuto účelu jsou v lese na příhodných místech zřizována tzv. krmeliště čili krmelce.

Jeden takový krmelec pro srnčí zvěř se nám podařilo zhotovit a postavit v lese v Oboře. Stalo se to tak především pro vlastní účel, ale i z toho důvodu, abychom vytvořili vhodnou příležitost pro děti a mládež naší obce, jež se tak mohou podílet na této bohumilné činnosti. Krmelec tedy v lese už stojí. A je to vskutku mistrovské dílo našeho stolaře pana Jana Bakoty. Na vyhotovení se podíleli

i pánové Jiří Muroň st. a ing. Jaroslav Gabzdil. Přivítali jsme vstřícnost pana starosty i obecního zastupitelstva, protože bylo dohodnuto, že obec si krmelec vezme pod svůj patronát. Nakonec musíme poděkovat členům mysliveckého sdružení a jeho předsedovi p. Milanu Molnarovi za úzkou spolupráci. A dále p. ing. K. Pechovi, revírnicku LČR, jež k umístění krmelce dal písemný souhlas.

Bude tímto podpořena zejména motivace dětí k prospěšné činnosti, jež vede zároveň k pozitivnímu vztahu k lesní zvěři a k přírodě vůbec. Zúčastnit se mohou i ostatní naši občané. Proto doporučujeme dobře usušit alespoň část trávy ze zahrad a uschovat na zimu. A v době, kdy přicházejí mrazy sušit chleba, dávat stranou méně hodnotná jablka či nasušené jeřabiny apod.

Ke krmelci vedou směrovky, takže se dá snadno najít. Pro jistotu uvádíme, že krmelec se nachází nad hřbitovem nedaleko dřevoskladu na Zlani (výletišťe).

Ing. Bohdan Kubenka

RODINNÉ CENTRUM SKŘÍTEK NA PRAŽMĚ

Maminky z Pražma a blízkého okolí, rodinné centrum Skřítek opět zahajuje provoz na Pražmě.

Provoz centra začíná v pátek 2. 10. 2009 informační schůzkou všech maminek, tatínek či prarodičů. Dozvíte se zde veškeré informace ke skupinkám, jejich rozdělení, platbě (říjen—leden 450 Kč).

Schůzka se koná v prostorách bývalého obecního úřadu na Pražmě (I. patro) průběžně od 16 do 17.30 hod.

Na všechny rodiče a jejich děti se těší instruktorka herny Monika Zrůnková, mobil: 732 425 385

Skupiny jsou zatím orientačně rozvrženy takto:

PONDĚLÍ

14.30—15.30	děti ve věku 1,5—2 roky
15.30—16.30	děti ve věku 3—6 měsíců
16.30—17.30	děti ve věku 2—3 roky

PÁTEK

14.30—15.30	děti ve věku 6 měsíců až 1 rok
15.30—16.30	děti ve věku 1—2 roky
16.30—17.30	děti ve věku 1,5—2 roky

Z organizačních důvodů zatím nemohou probíhat dopolední hodiny. Současně hledáme kolegyni, kterou by podobná činnost bavila a chtěla se nejen vyřádit i něco naučit a v neposlední řadě i přivydělat.

Žáci škol v povodí Morávky pomáhají s likvidací křídlatky

Čas ubíhá velmi rychle — letos jsme se přehoupli už do třetí sezóny projektu z programu Evropské unie LIFE – Nature „Záchrana lužních stanovišť v povodí Morávky“, jehož hlavním cílem je likvidace křídlatky v povodí této řeky.

Přestože na dokončení všech prací ještě zbývá téměř 1,5 roku, už dnes se dá říci (a kontroly provedené monitorovacím týmem Evropské komise to potvrzují), že práce pokračují v souladu s plánovaným záměrem a dá se předpokládat, že cíle projektu budou splněny. A to nejen likvidace křídlatky do 10 % původního rozsahu, ale také podpora obnovy původních ekosystémů výsevy původních bylin a trav a výsadbou dřevin v místech zasažených (zničených) křídlatkou.

V letošním roce začínají členové pracovních týmů znovu obcházet lokality, na nichž již byla křídlatka likvidována v předchozích dvou letech, aby mohli dojít k dalšímu postřiku, případně injektáži tam, kde křídlatka zásah přežila, nebo znovu vyrazila v pozměněné, degenerované formě. Co nejdůležitější likvidace zbývajících křídlatky je důležitá zejména proto, aby se zabránilo jejímu masivnímu šíření po ukončení projektu, kdy zůstane pravidelná (a dlouhodobá) likvidace v kompetenci Lesů ČR, s. p., Povodí Odry, s. p., Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, a dalších subjektů.

Proto je také velmi důležité zjistit všechna ohniska, v nichž křídlatce zásah neublížil, která byla v první, vyhledávací fázi projektu přehlédnuta, nebo kde se v posledních 2 letech nově objevila. Členové pracovního týmu sice území průběžně zkoumají, ale vzhledem k jeho rozsahu a často skrytým, rozsahem omezeným lokalitám, by mohlo dojít k přehlédnutí budoucích ohnisek šíření tohoto invazního druhu.

Proto jsme přivítali a velmi oceňujeme pomoc Základní školy v Raškovících, především koordinátorky environmentální výchovy paní učitelky Mgr. Dany Kuriplachové, která z vlastní iniciativy nabídla pracovnímu týmu, že žáci školy budou v rámci dlouhodobého školního projektu (provedení 2009—2010) mapovat aktuální výskyt invazních rostlin ve vybraných lokalitách povodí řeky Morávky s důrazem především na křídlatku. Tento projekt navazuje na předchozí školní ekologické projekty s tématem Voda a umožňuje propojení s projekty Ekoškola a Les ve škole. Žáci zmapují lokality, kde se křídlatka aktuálně vyskytuje a porovnájí je s lokalitami, kde byla a je prováděna likvidace křídlatky v rámci projektu a budou sledovat vývoj křídlatkou zasažené a nezasazené přírody. S významem likvidace křídlatky pro ochranu životního prostředí bude škola seznamovat veřejnost prostřednictvím obecních zpravodajů obcí v povodí, regionálního tisku, konference, výstavy, vytvořených výukových a prezentačních materiálů a dalších aktivit, které jsou založeny na spolupráci školy s rodiči žáků. Pod koordinací ZŠ Raškovice bude projekt dále rozšířen do dalších základních škol v povodí řeky Morávky, především v obcích Morávka, Raškovice, Nošovice, Skalice, Dobrá, Staré Město, příp. Frýdek–Místek. Výsledkem projektu bude především vytvoření aktuální mapy výskytu a stavu invazních rostlin v povodí řeky Morávky (v období do roku 2010 s důrazem na křídlatku) a návrh možných opatření k prevenci eliminace dalšího šíření těchto rostlin. Tato školní aktivita obsahující prvky průřezového tématu environmentální výchova, je pochopitelně užitečná nejen pro samotnou likvidaci křídlatky a ochraně přírodního prostředí v okolí škol s viditelným výsledkem, ale současně umožňuje, aby se žáci škol osobně zapojili do návrhů řešení a doporučení prevence v tomto mezinárodním projektu likvidace křídlatky.

Zejména doporučení prevence šíření křídlatky je pro další vývoj přírody v povodí Morávky obzvláště důležitá. Z dosavadních průzkumů bylo zjištěno, že se křídlatka vyskytuje v místech, kam by se stěží dostala přirozeným šířením od břehů řeky a jejích přítoků. Jedná se o izolované lokality na okrajích pozemků, nebo místa podél lesních cest. Dá se předpokládat, že šíření v těchto místech napomáhají nevědomky lidé, např. převozem hlíny, kontaminované křídlatkou, ze zasažených míst na okraje lesa (např. v rámci nepovoleného vytváření černých skládek odpadů nebo zavážení úvozů a roklín na hranicích pozemků hlínou a odpadky) nebo převozem kontaminované hlíny pracovními stroji v lese. Hrozí také další šíření, např. v rámci převozu hlíny při stavbách v oblasti.

U nás sice ještě není stejně akutní situace, jako v některých zemích Evropské Unie (např. Velké Británii), kde se v některých případech hlína potenciálně za-

sažená invazními druhy musí dokonce vypalovat v podobných zařízeních, které se u nás používají k dekontaminaci území, zasažených ropnými látkami. Nicméně v této fázi se pro informační součást projektu (Internet, články v médiích, exkurze, semináře) stává důraz na prevenci převládajícím úkolem.

Radim Misiáček, PR manažer projektu
(tel. 739 460 212, r.mis@seznam.cz),
kontaktní osobou na odboru
životního prostředí a zemědělství
krajského úřadu je Zuzana Bártová
(tel. 595 622 997,
zuzana.bartova@kr-moravskoslezsky.cz).

TRADIČNÍ ČESKÁ OKNA A DVEŘE

- 12 LET NA TRHU
- PLASTOVÁ A DŘEVĚNÁ OKNA, DVEŘE
- ODBORNÉ PORADENSTVÍ
- ZAJIŠTĚNÍ KOMPLEXNÍCH PRACÍ
- SOUVISEJÍCÍCH S VÝMĚNOU OKEN
- POZÁRUČNÍ SERVIS I NA OKNA
- NEDODANÁ NAŠÍ FIRMOU

tel./fax: 558 646 321

www.durman.cz

Durman spol. s r.o., Jarmnická 97, 738 01 Staré Město u Frýdku-Místku

T E R A P I E   S H I A T S U   D O
PRO PREVENCI, ZDRAVÍ A KRÁSU
MIRJANA SPILKOVÁ

Jedná se o techniku, která vychází z tradiční východní medicíny a jejím cílem je vrátit tělu energetickou rovnováhu.

Relaxační a terapeutické ošetření provádím i u klienta od 9.00 do 19.00 hod. — dle domluvy.

**Objednávky na tel: 607 947 068, e-mail mirjanas@seznam.cz
Každý má nejen právo, ale i povinnost zasloužit si své zdraví**

**Koupíme rodinný dům
nebo pozemek k výstavbě RD
v Pražmě a okolí.
Cenu respektujeme,
solidní jednání.
Kontakt 777 822 942.**

PLÁNUJETE STAVĚT ČI MĚNÍTE OKNA?

**Chcete využít
dotáčnického programu
„Zelená úsporám“?**

$U_w = 0,69 \text{ Wm}^2/\text{K}$

**DŘEVĚNÁ
A DŘEVOHLINÍKOVÁ
OKNA**

PROFIL IV 92

ZA AKČNÍ CENU!!!

VÝBORNÉ TEPelnĚ IZOLAČNÍ VLASTNOSTI

VHODNÉ I PRO PASIVNÍ DOMY

KVALITNÍ DŘEVĚNÉ OKNO ZA VÝHODNOU CENU

85-letá tradice výroby oken = záruka kvality a spolehlivosti

Jarkovická 7, 746 01 Opava - Vlašovičky, tel.: 553 793 424, e-mail: hon@okna-dvere.cz

www.okna-dvere.cz

PÁLENICE FRÝDEK–MÍSTEK

se sídlem v bývalém
SELIKU (Pionýrů 839) v MÍSTKU

zahájí letošní sezónu 17. srpna 2009

Ovoce k výrobě destilátů začneme přijímat a vykupovat od 17. srpna 2009
vždy od pondělí do pátku od 8.00 do 17.00 hodin
a v sobotu od 8.00 do 12.00 hodin.

**Za dovezených 10 kg jablek, 12 kg švestek nebo 14 kg hrušek
si za 30 dnů odvezete 1 litr 50% kalvadosu, slivovice, hruškovice
a zaplatíte jen 125 Kč.**

**Samozřejmě také nabízíme vypálení destilátu z vlastního kvasu
(po předchozím objednání).**

CENÍK:

Koncentrace ALC/VOL	1 litr/ 50%
Cena za vypálení z vlastního kvasu	105 Kč
Cena za vypálení z dodaného ovoce	125 Kč

Ceny jsou uvedeny včetně spotřební daně a DPH.

Upozorňujeme pěstitele na zákon č. 61/1997 Sb. §4, kde je výroba destilátů
omezena na
30 litrů 100% ALC/VOL destilátu za 1 rok pro 1 domácnost!
Tento destilát se nesmí prodávat!

Také nabízíme:**Možnost odběru destilátů stočených v lahvích**

Výkup ovoce (jablek, hrušek a švestek) — aktuální cena bude vždy
oznámena.

Zestaření destilátu ultrazvukem

Uložení destilátů v dubových sudech

Prodej demižonů a lahví

Prodej destilátů (meruňkovice, slivovice, hruškovice, třešňovice
a kalvados)

Další informace najdete na www.palenicefm.cz

Nebo na telefonech: 602 960 052

723 312 298

558 431 700

POLYSTYRÉNKA

**výroba a prodej
polystyrénu**

VODOTOP®
FM S.R.O.

voda - topení - plyn

VODOTOP FM s.r.o.

Provozovna:

SKALICE - ZÁHOŘÍ (objekt žampionárny)

Tel.: +420 558 440 040, +420 558 680 173

Fax: +420 558 628 027 • GSM: +420 602 556 096

E-mail: liberda@vodotop-fm.cz • polystyrenka@vodotop.cz

**AUTODOPRAVA DO 3,5 t
50 – 75 m³**